

0 Generelt

01 Innhold

Bladet gir i form av ei sjekkliste oversikt over de viktigste forholdene en må vurdere ved tilpassing eller prosjektering av bolig til en funksjonshemmet person. Sjekklista tar utgangspunkt i en eksisterende bolig, men den kan like gjerne brukes ved prosjektering av et tilbygg eller en ny bolig. Bladet gir også en oversikt over og har direkte henvisning til en rekke byggforskblad og andre publikasjoner hvor de aktuelle temaene er detaljert behandlet.

02 Formål

En hensiktsmessig tilpassing av boligen både når det gjelder planløsning, innredning og detaljer, kan spare den funksjonshemmede for mye tid og krefter og gjøre ham eller henne mindre avhengig av andres hjelp. Sjekklista er ment som et hjelpemiddel for å kunne analysere forhold som har betydning for tilpassing av boligen. Analysen vil klarlegge omfanget av de tiltakene som det er behov for å gjennomføre, og samtidig gi grunnlag for en omkostningsberegning.

03 Grunnlag for tilpassing

Ved individuell tilpassing av en bolig må man både ta hensyn til den aktuelle funksjonshemningen og til den funksjonshemmede, ev. familiens behov.

Planløsningsblad G 220.335 gir en generell orientering om ulike funksjonshemninger og de spesielle hensyn som en bør ta til disse.

Planløsningsblad G 241.411 med tilhørende sjekkliste G 241.412 gir anvisninger om hvordan man kan kartlegge og utrede den enkelte funksjonshemmedes spesielle behov og ønsker.

Det fins også andre planløsningsblad og publikasjoner med grunnlagsstoff som det kan være nødvendig eller ønskelig å kjenne til, se pkt. 04.

04 Henvisninger

041 Planløsningsblad:

G 220.330 Allergi og bolig

G 220.335 Funksjonshemninger

G 220.353 Synshemmede og synshemninger

G 230.720 Døgnservice – fleksible hjelpeordninger

G 241.411 Analysemetode for funksjonshemninger

G 241.412 Sjekkliste for funksjonshemninger

A 320.211 Tilpassing til orienterings- og bevegelseshemmede

A 330.211 Livsløpsboliger

042 Saksbehandlerperm – boligsaker for funksjonshemmede og eldre. Dette er en samleperm med informa-

sjonsmateriale om boligens utforming, tekniske og andre hjelpemidler og hjelpeordninger. Den inneholder bl.a. de planløsningsbladene det er henvist til i dette bladet, i tillegg til annen informasjon. Permen som er tilrettelagt og utgitt av NBI, er også tilgjengelig på bolig- og sosialkontorene, hos Husbankens distriktsarkitekter, ved hjelpemiddelsentralene og ved fylkeslegekontorene.

043 *Funksjonshemmedes organisasjoner.* Organisasjonene sitter inne med betydelige kunnskaper om de gruppene de representerer. Ved å henvende seg til Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO) i Oslo, kan en få opplyst adressen til den enkelte organisasjonen. Noen av organisasjonene har gitt ut skrifter om planlegging av bygg og boliger. Norges Handikapforbund (NHF) har gitt ut en rekke skrifter om boligplanlegging for bevegelsehemmede.

1 Sjekkliste for tilpassing av bolig

Sjekklista følger i store trekk rekkefølgen i en vanlig planleggingsprosedyre. Den begynner med en vurdering av tomta og atkomstforholdene og slutter med innredning, detaljer og installasjoner.

Skal en vurdere om en bolig kan tilpasses en bevegelsehemmet, går en gjennom sjekklista punkt for punkt og noterer seg tomtas og boligens egenskaper og muligheter.

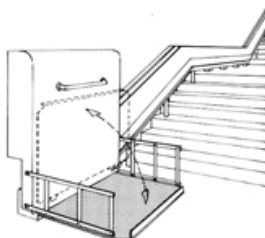
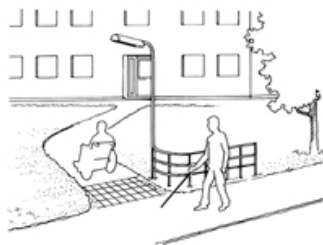
Med utgangspunkt i slike observasjoner må en vurdere hvilke tiltak som er nødvendige eller ønskelige, og om disse kan la seg gjennomføre. Det kan f.eks. være spørsmål om hvorvidt en kan fylle opp terrenget, anlegge en rampe eller om en må installere en løfteplattform for å gjøre boligen tilgjengelig for den funksjonshemmede. Videre kan det gjelde spørsmål om hvorvidt de nødvendige rommene fins på inngangsplanet eller om det er plass til å innrede dem der. Hvis inngangsplanet har for lite areal, må muligheten for tilbygg undersøkes og vurderes.

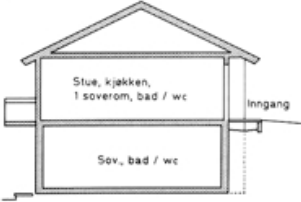
Henvisningene i sjekklista gir informasjon om hvor en kan finne nærmere opplysninger for utførelsen av de aktuelle tiltakene.

2 Referanser

21 Dette bladet er revidert av Tore Lange og Claus Ringnes. Det erstatter A 331.713, utgitt våren 1980. Redaksjonen ble avsluttet oktober 1987.

Emne	Sjekkliste	Henvisninger
Tomt og omgivelser	Er det akseptabel avstand til og god gangforbindelse med butikker, postkontor, kommunikasjonsmidler m.v.? Har tomta utearealer som er eller kan gjøres tilgjengelige og brukbare? Gir tomtas størrelse og terrengforhold muligheter for et tilbygg eller en ny bolig på ett plan ?	A 331.131 Tilbygg
Atkomst og inngang	Er det mulig å kjøre med bil fram til inngangen? Kan atkomstvegen brukes av rullestolsbruker både sommer og vinter (stigningsforhold, varmekabler)? Er det eller kan det lages trinnfri atkomst, ev. atkomst ved hjelp av rampe eller løfteplate? Har atkomstvegen og inngangspartiet god belysning og god markering?	A 320.211 Tilpassing til orienterings- og bevegelsehemmede A 517.112 Veg. Belegg på mindre veger og plasser A 323.101 Inngangsparti
Parkering	Er det eller kan det anlegges/bygges parkeringsplass/garasje i nærheten av inngangen? Er parkeringsplassen stor nok? Er det eller kan det installeres automatisk åpning av garasjeport?	A 322.112 Parkeringsplasser og garasjeanlegg i boligstrøk. Planlegging A 533.301 Valg av porter og portsystemer
Uteplass, terrasse, balkong	Er uteplass, terrasse eller balkong tilgjengelig (dørbredde, terskelhøyde) og brukbar mht. størrelse?	A 323.101 Inngangsparti A 361.501 Utforming og bruk av balkonger
Innvendig tilgjengelighet: dører, trapp og heis	Er det brede nok dører og plass ved siden av for en rullestolsbruker? Kan høye dørterskler fjernes og eventuelle nivåforskjeller overvinnes med rampe? Har trappa gode stigningsforhold, hensiktsmessige håndlister og god belysning? Er det eller kan det installeres heis i bygningen? Kan det monteres trappeheis eller løfteplattform?	A 324.201 Dører innvendig. Utforming og plassbehov ved prosjektering og tilpassing for funksjonshemmede A 324.301 Innvendige trapper A 324.501 Personheiser A 324.506 Trappeheiser og løfteplattformer

Emne	Sjekkliste	Henvisninger
Boligens størrelse og romdisponering 	Er det samlede arealet i boligen tilstrekkelig stort til en ombygging/ominnredning f.eks. for en rullestolsbruker? Er romdisponeringen og forbindelsen mellom rommene tilfredsstillende, eller bør den endres? Er det mulighet for utvidelse ved hjelp av tilbygg?	A 330.211 Livsløpsboliger A 331.131 Tilbygg
Entré	Har entréen nok golv- og skaplass, ev. plass for frastilling (trillebag, rullestol)?	A 363.110 Boligens entré
Oppholdsrom/soverom 	Er rommene store nok til å gi god møbleringsmulighet og samtidig manøvreringsplass f.eks. for rullestol/gåstol? Gir rommene mulighet til å bruke ulike hjelpemidler, og har de plass til fysisk treningsvirksomhet?	A 360.121 Dimensjonerende mål for boligrom A 361.105 Planløsning av stue A 361.121 Planløsning av soverom
Kjøkkenet 	Er det mulig med spiseplass på kjøkkenet? Er kjøkkenet stort nok, og gir det tilstrekkelig manøvreringsplass? Kan innredningen tilpasses den aktuelle funksjonshemmingen, eller bør den helt eller delvis skiftes ut med spesialinnredning?	A 361.411 Planløsning av kjøkken A 361.415 Innredning av kjøkken A 364.271 Kjøkkeninnredning for rullestolsbrukere
Bad og toalettrom 	Er dørbredden stor nok, og kan det lages terskelfri atkomst? Er det tilstrekkelig plass for hjelpemidler og eventuell hjelper? Er installasjonene lett tilgjengelige? Er det mulig å utvide rommene eller slå dem sammen? Er det plass og mulighet for spesialinnredning?	A 361.215 Sanitærutstyr, hjelpemidler og plassbehov A 361.216 Bade-, dusj- og WC-rom i boliger A 361.220 Individuell tilpassing av bade- og WC-rom for funksjonshemmede A 361.225 Nytt sanitærrom i gamle boliger

Emne	Sjekkliste	Henvisninger
Vaskerom 	Er dørbredden stor nok, og kan det ev. lages terskelfri atkomst? Er det tilstrekkelig manøvreringsplass, eller kan vaskerommet utvides/slås sammen med andre sanitærrom eller kjøkkenet?	A 361.219 Vaskerom, private A 362.441 Vaskerom, felles
Oppbevaringsplass og boder	Er det tilstrekkelig bodplass også til oppbevaring av nødvendige tekniske hjelpemidler, ekstra rullestol o.l.? Er det plass nok foran skapåpning og boder, og er skap/bodinnredningen tilpasset den funksjonshemmede?	A 366.201 Oppbevaring i boligen. Skapinnredning og plass for oppbevaringsmøbler
Elektriske installasjoner 	Er det tilstrekkelig med lyspunkter og stikkontakter til å gi god belysning? Er stikkontakter og lysbrytere hensiktsmessig plassert, høyde 0,9-1,1 m over golvet?	A 326.305 Belysning for eldre og svak-synte A 360.301 Belysning i boligen A 554.105 Elinstallasjoner i boliger
Telefon og varslingsanlegg	Er det mulig å installere telefonalarm (trygghetsalarm) med tilkopling til vaktentral/ alarmsentral?	Saksbehandlerperm. Skillekort 7
Tappearmaturer (vannkraner)	Er tappearmaturer på kjøkken, vaskerom og i sanitærrom hensiktsmessig utformet i forhold til brukeren?	A 553.131 Tappearmaturer. Typer og egenskaper
Vinduer 	Er åpnings-/lukkebeslag hensiktsmessig plassert og utformet, slik at de kan betjenes av den funksjonshemmede? Kan vinduene pusses innenfra og farefritt?	A 533.102 Generelt om valg av vindu A 533.162 Utbedring av eldre vinduer
Avfallshåndtering	Er søppelrom/søppelkasser lett tilgjengelige og brukbare for den funksjonshemmede? Er det innendørs søppelnedkast, eller kan dette installeres?	A 379.215 Søppel. Håndtering av forbruksavfall